

גמרא סדורה

מסכת מעילה

פרק א' - "קְדָשֵׁי קְדָשִׁים"

לימוד פרק זה מוקדש לעילוי נשמת:
לאה בת סעידה מרציאנו ז"ל
י' אלול תשע"ט

עסקה רבות בעשיית חסד והכנסת אורחים
"כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון"

מהדורה מנוקדת, מפוסקת,
מחולקת לסוגיות ולפסקאות
עם רש"י

בהצלחה - יגעת ומצאת - תאמין!!!

להארות והערות

דניאל ברק ווינט

טל' - 0526071122

דוא"ל vinetdb81@gmail.com

עתניאל ד.ג. הר חברון 9040700

©

כל הזכויות על הניקוד, הפיסוק והחלוקה לסוגיות ופסקאות שמורות לעמותת "וכל בנייד לימודי ה'" ולדניאל ברק ווינט.

כ"ב אלול תשע"ט

מסכת מעילה פרק א' - "קדשי קדשים"

1. ב, א

ר"י

מתניתין ב, א

קדשי קדשים ששחטו בדרום - מועלין בהן: שחטו בדרום וקיבל דמן בצפון. בצפון וקיבל דמן בדרום. שחט ביום וזרק בלילה. בלילה וזרק ביום. או ששחטו: חוץ לזמנו, וחוץ למקומו.

מועלין בהן.

כלל אמר רבי יהושע:

כל שהיה לה שעת היתר לכהנים - אין מועלין בה.

איזו היא "שהיה לה שעת היתר לכהנים"?

שלנה,

ושנטמאה,

ושיצאה.

ואיזו היא שלא היה לה שעת היתר לכהנים?

שנשחטה חוץ לזמנה,

חוץ למקומה.

ושקיבלו פסולין וזרקו את דמה.

גמרא

קתני "קדשי קדשים ששחטו בדרום מועלין בהן",

פשיטא, משום דשחטתו בדרום אפיקינון מידי מעילה?!

איצטרך,

סלקא דעתך אמינא:

הואיל ואמר עולא אמר רבי יוחנן: קדשים שמתו - יצאו מידי מעילה,

דבר תורה.

הכי נמי, קדשי קדשים לגבי דרום כמה דחנקינון דמי,

קא משמע לן.

קדשים שמתו - לא חזו פלל,

אבל דרום - נהי דאינו ראוי לקדשי קדשים, אבל ראוי הוא לקדשים קלים.

למה לי למיתני כל הני?

צריכי.

אי תנא: "שחטו בדרום וקיבל דמן בצפון" - הכא דאית בהו מעילה,

משום דקבלה בצפון הוא,

אבל שחטו בצפון וקיבל דמן בדרום, הואיל וקיבל בדרום הוא - נפיק מידי מעילה.

ואי תנא: האי, הוה אמינא: יממא זמן הקרבה הוא, אבל שחטה בלילה וזרק ביום,

לילה לאו זמן הקרבה, והאי דשחט בלילה - אימא: דנפיק מידי מעילה.

ואי תנא: "שחטה בלילה" הוה אמינא: הואיל וקבל דמה ביום - אית בה מעילה,

אבל שחטו ביום וזרק דמן בלילה,

הואיל ולא זמן הקרבה הוא - כמאן דחנקינון דמי, ולא אית בהו מעילה,

קמשמע לן.

"חוץ לזמנו וחוץ למקומו" - למאי חזו?!

הואיל ומרצין לפיגולין.

מתני'
קדשי קדשים ששחטו בדרום. אע"ג דדינן לישחט בצפון לא יצאו מקדושתו לגבי מעילה שהנהנה מהן שוה פרוטה מעל כיצד שחטו וכו' דלא תימא שחטו בדרום וקיבל דמן בצפון דהא הוי עיקר עבודה דמקבלה ואילך מצות כהונה ומקבלה ואילך הוי בצפון אלא אפילו שחטו בצפון וקיבל דמן בדרום אף על גב דקבלה דהיינו עיקר עבודה היא בדרום שלא כדינן אפילו הכי מועלין בהן:

וכן אם שחט ביום וזרק דמן בלילה. אע"ג דלילה לאו זמן הקרבה היא מועלין בהן:

וכן אם שחט בלילה וזרק ביום. והאי כל דכן הוא דמועלין בהן דהא זריקה דהיא עיקר עבודה הוית ביום וזו ואין צריך לומר זו קתני:

או ששחטו בצפון. ביום וחישב עליהן לאוכלן חוץ לזמנן דהיינו פיגול ויש בו כרת:

או חוץ למקומו. דהיינו פיגול ואין בו כרת אפ"ה מועלין בהן ותרוייהו פיגול דחוץ לזמנו ופיגול דחוץ למקומו מחד קרא נפקי (זבחים דף כח.) מואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו וגו' דאיתקש חוץ למקומו לחוץ לזמנו וקרי ליה פיגול אבל לא הוי פיגול גמור דליחייב עליה כרת:

כלל אמר רבי יהושע כל שהיתה לה שעה היתר לכהנים. ושוב נפסלה מהם: **שלנה.** הבשר לאחר זריקה או שנטמאת או שיצאת חוץ לקלעים לאחר זריקה דאף על גב דהשתא אינה ראויה לכהנים הואיל והיתה לה שעת הכושר קודם שנפסלה:

אין מועלין בה. דלא קרינא בה מקדשי ה' (ויקרא ה) הואיל וכבר היתה ראויה לכהנים:

ושקבלו פסולין וזרקו את דמה. בטמאין מיירי ובקרבתו יחיד דלא הותרה בהן טומאה:

ואיזו היא שהיתה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת. דהואיל ושחיטה וזריקה הוו כראוי דהיתה ראויה לכהנים אע"ג דשוב נפסלה בלינה או ביצא דהשתא לית בה היתר לכהנים אין מועלין בה:

ואי זו היא שלא היתה לה כו' שנשחטה חוץ לזמנה וכו'. וה"ה לכל הני דתנא ברישא שחטה בדרום או בלילה שלא היה להן שעת היתר לכהנים והיינו טעמא דנקיט הני תרין דחוץ לזמנו וחוץ למקומו טפי מכל הני דתנא ברישא דמועלין בהן דהני תרי איתקוש אהדדי ומחד קרא נפקי במס' זבחים (דף כח.) מואם האכל יאכל וגו':

ושקבלו פסולין. בעלי מומין וה"ה נמי דתני ברישא להא:

גמ'

ס"ד אמינא הואיל ואמר עולא. לקמן בפרק ולד חטאת (דף יב.) קדשים שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה אבל מדרבנן אית בהו מעילה כדאיתא לקמן:

כמאן דחנקינון דמו. וליהו כקדשים שמתו דיצאו מידי מעילה דלא חזו לא לגבוה ולא להדיוט דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים קמ"ל דלא:

קדשים שמתו וכו'. אבל ראוי הוא לקדשים קלים כדתנן באיזהו מקומן (זבחים דף נה.) קדשים קלים שחיטתן בכ"מ בעזרה:

למה לי למיתני כל הני. דתני במתניתין דמועלין בהן ליתני חדא מינייהו ואע"ג דלא נעשית כמצותו מועלין בו וממילא דענא דה"ה לכל הני:

דקבלה בדרום היא. דהיא עיקר עבודה: **משום דיממא זמן הקרבה הוא.** ה"ג אבל שחט בלילה וזרק ביום ובלילה לאו זמן הקרבה הוא והאי דשחט בלילה אימא וכו':

ואי תנא שחטה בלילה וכו'. אבל שחט ביום וזרק בלילה וה"ה אם שחט בלילה וזרק בלילה דזריקה דעיקר עבודה היא הויא בלילה:

אימא כמאן דחנקינון דמי קא משמע לן. דמועלין דלילה לאו מחוסר זמן הוא והאי בעל הש"ס דייק ממתניתין ולא ס"ל דזו ואצ"ל זו קתני:

חוץ לזמנו וחוץ למקומו למאי חזו. כלומר כל הני דתני במתניתין בדין הוא דמועלין בהן דהאי דשחטו בדרום ראוי לקדשים קלים כדאמרין לעיל ושחט בלילה נמי או זרק בלילה דין הוא דמועלין בהן דלילה לאו מחוסר זמן הוא אלא שחט על מנת להקטיר חוץ לזמנו או חוץ למקומו למאי חזיא. הא שחיטה דמועלין בה הא פגול הוי ולא חזו לא אימורין [לגבוה] ולא בשר לכהנים ולא הוו קדשים ראויין כלל ואמאי מועלין בהן:

2. ב, ב

רַס"י

ומשני הואיל ומרצין לפיגולן. כלומר הואיל והאי שחיטת פיגול חשיבא כולי האי דלעולם לא מיקבע בפיגול לחייבו כרת עד שיקרבו כל מתירין שיזרק הדם כדאמרינן במס' זבחים (דף כח:). פגול הוא לא ירצה ואמרינן כהרצאת כשר דכתיב ביה ירצה לכפר כך הרצאת פסול דפיגול מה הרצאת כשר לא הורצה עד שיקרבו כל מתיריו לשמו כך הרצאת פסול לא נקבע פסול פיגול לחייבו כרת עד שיקרבו כל מתיריו לשם פיגול והיינו מרצין שמרצה (לצורך) הזריקה למקבעיה בפיגול וכיון דהא זריקה חשובה כל כך דצריכה מרצין לפיגול אכתי לא יצאת מקדושתה ומועלין בה:

איבעיא להו. הני דתני במתני' דשינה בהן כגון ששחט בדרום או שקבל דמן בדרום כו':

אם עלו למזבח מהו שירדו. צריך להורידן או לא:

אליבא דר' יהודה. דאמר התם בפרק המזבח מקדש (דף פד.) זאת היא העולה הרי אלו מיעוטים פרט לשנשפך דמה ושלנה ושיצאה (וניתנין למעלה שנתנן למטה או הניתנין למטה שנתנן למעלה) שאם עלו ירדו כולי עלמא לא פליגי דהני נמי אם עלו ירדו:

כי פליגי אליבא דר"ש. דפליג עליה דרבי יהודה ואמר זאת תורת העולה ריבה תורה אחת לכל העולים שאם עלו לא ירדו:

רב יוסף כר"ש. דכי היכי דאמר ר"ש הניתנין למטה שנתנן למעלה וכו' דהיינו שינוי מקום מתן דמים שאם עלו לא ירדו ה"ה נמי היכא דשני במקום שחיטה ששחטן בדרום שאם עלו לא ירדו:

רבה אמר לך עד כאן לא קאמר ר"ש. התם אם עלו לא ירדו:

אלא בנייתנין למטה וכו'. כלומר דלא אמר דלא ירדו אלא באותו שינוי מקום דמתן דמים הואיל ושחיטה וקבלה הוי בצפון:

אבל הכא וכו'. ואם עלו ירדו:

בשלמא לרב יוסף. דאמר אם עלו לא ירדו הואיל ולא ירדו מקדושתן מש"ה מועלין בהן:

אלא לרבה. דאמר דאם עלו ירדו דיצאו מקדושתן קשיא דאמאי מועלין בהן:

מאי מועלין מדרבנן. אבל מדאורייתא לית בהו קדושה ואם עלו ירדו:

מעילה דרבנן. משלם קרן ולא חומש משום דחומש מפני איל אשם מייתי ליה ובדרבנן ליכא קרבן דהוי כמביא חולין לעזרה הילכך לא מייתי נמי חומש אבל במעילה דאורייתא מייתי קרן וחומש ואשם מעילה:

דבר תורה. מדקאמר דבר תורה אלמא מדאורייתא לית בהו מעילה אלא מדרבנן ה"נ לרבה מאי מועלין מדרבנן:

לימא לרבה תנינא להא דעולא א"ר יוחנן. דמתניתין נמי שמעינן לה מי לא אמרינן דקדשי קדשים ששחטן בדרום כמאן דחנקינן דמו והוו כקדשים שמתו וקתני מועלין בהן ואמרינן מאי מועלין מדרבנן דמדאורייתא לית בהו מעילה דקאמרינן אם עלו ירדו דכקדשים שמתו דמו אם כן היינו דעולא ומאי קמ"ל הא דעולא:

ומשני. אע"ג דתנינן ליה במתניתין:

אצטריך הא דעולא. דסד"א הכא במתניתין דקדשי קדשים ששחטן בדרום לא בדילי אינשי מינייהו משום דאע"ג ששינה בהן מ"מ בכשרות נשחטו ולא בדילי מינייהו אינשי להכי מועלין בהן אי לרב יוסף מדאורייתא אי לרבה מדרבנן:

אבל קדשים שמתו. דנבלות נינהו ומאיסי ובדילי מינייהו אינשי אימא אפילו מדרבנן לית בהו מעילה דהא בדילי מינייהו:

קמ"ל. יצאו מידי מעילה דבר תורה אבל מדרבנן אית בהו מעילה בקדשים שמתו:

ואכתי מאי קמ"ל דעולא אי משום דמתו נמי תנינא. דאין מועלין בהן דנתן לקמן בפי הנהנה ש"פ מן ההקדש (דף יח.):

בב

איבעיא להו:
אי עלו - מהו שירדו?

רבה אמר:
אם עלו - ירדו.

רב יוסף אמר:
אם עלו - לא ירדו.

אי ליבא דרבי יהודה - לא תיבעי לך,
דכולי עלמא לא פליגי: דאם עלו - ירדו,
כי פליגי: אליבא דרבי שמעון,
רב יוסף - קרבי שמעון.

רבה אמר לך: עד כאן לא קאמר רבי שמעון אלא:
בנייתנין למטה שנתנן למעלה,
או בנייתנין למעלה שנתנן למטה,
ולעולם דשחטן וקבל דמן בצפון.
אבל הכא - פיון דשחטן בדרום - כמאן דחנקינן דמי.

תנן:

"קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהו".
בשלמא לרב יוסף - ניחא,
אלא לרבה קשיא!

מאי "מועלין בהו"? מדרבנן.

מאי איכא בין דאורייתא לרבנן?

דאורייתא - משלמין חומש,
דרבנן - לא.

ומי איכא מעילה מדרבנן?

אין.

דאמר עולא אמר רבי יוחנן:
קדשים שמתו - יצאו מידי מעילה,
דבר תורה.

אלמא:

מדאורייתא - לא אית להון.
בדרבנן - אית בהון.
הכא נמי, מדרבנן.

¹ אלו, אם עלו - לא ירדו: ה'לן,

והיצא,

והטמא,

ושנשחט חוץ לזמנו,

וחוץ למקומו,

ושקבלו פסולין,

ורקו את דמו.

רבי יהודה אומר: שנשחט בלילה,

ונשפך דמה,

ויצא דמה חוץ לקלעים - אם עלתה תרד.

רבי שמעון אומר: לא תרד,

שהיה פסולו בקדש.

רבי שמעון אומר:

כל שפסולו בקדש - הקדש מקבלו.

לא היה פסולו בקדש - אין הקדש מקבלו.

פ"י

הנהנה מן החטאת. בעלת מום :

כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. עד שיחסר ממנו דכיון דקדושת דמים היא לא מעל עד שיחסר מדמיה כגון שתלש מן הצמר או שחרש בה והכחישה דכיון דבעלת מום היא קיימא לדמיה וקיי"ל כל העומד לדמים אין מועלין בו עד שיחסר מדמיו אבל כל שאינו עומד לדמים כגון כוס של זהב של הקדש כיון (שנהנה ממנו) שנהנה בו אע"פ שלא חיסרו מעל וכשהיא מתה דלאו לדמי קיימא דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים כיון שנהנה בשוה פרוטה מעל אף על פי שלא חיסרו והאי מעל מדרבנן הוא דלאחר שמתה ד"ה אין בה מעילה מדאורייתא אלא מאי מעל מדרבנן והכא הוא בחטאת מתה דמעל דחמורה קדושתה דלכפרה אתיא אבל בשאר קדשים כגון עולה ואשם ושלמי צבור משום דלאו לכפרה אתו כיון שמתו לית בהו מעילה אפילו מדרבנן וקשה לעולא אמר לך עולא ה"ה דבכל קדשי קדשים ס"ל לתנא נמי דמעל ומי"ש דנקט בחטאת טפי משאר קדשי קדשים דסד"ה הואיל ולכפרה אתיא דכשהיא חיה קיימא לחטאת :

ובדילין מינה. והשתא נמי כשהיא מתה בדילי מינה ולא אצטריך למגור בה מעילה: **קמ"ל.** תנא דמעל וכ"ש בהנך דלאו לכפרה אתו ואית בהו מעילה הואיל ומחיים לא בדילי מיניהו אינשי כולי האי :

חטאות המתות. כגון חמשה חטאות המתות :

ומעות ההולכות לים המלח. הנך שנמצאו לאחר כפרה :

לא נהנין מהן. מדרבנן דאיסורא איכא : **ולא מועלין.** אפילו מדרבנן דהא ליכא למימר לא מועלין מדאורייתא אבל מועלין מדרבנן דלא מיתריץ למימר הכי דכיון דתנא ליה ברישא לא נהנין מדרבנן דליכא אלא איסורא בעלמא היכי מיתריץ למימר אבל מועלין אלא הכי מיתריץ למימר לא נהנין מדרבנן ולא מועלין נמי מדרבנן דאיסורא בעלמא איכא ולא מעילה וקשה לעולא :

אמרי חטאות המתות. כיון דלא קיימי להקרבה אלא למיתה בדילי מיניהו אינשי אפילו מחיים וכ"ש לאחר מיתה דמאיסי ולא אתי לאיתנהווי מיניהו הילכך לא איצטריך למיגור בהו מעילה לאפוקי שאר חטאות דלהקרבה קיימי דלא בדילי מיניהו מחיים איצטריך למגור בהו מעילה לאחר מיתה :

איתיביה רב יוסף לרבה חדא מגו חדא **וחדא מגו חדא.** כלומר שלא מצא לו קושיא ממשנה אחת עד שדקדק ג' משניות זו מזו וזו מזו והעמיד השלישית בשני מקום שחיטה וקתני בה אם עלו לא ירדו ואלו המשניות במסכת ובחים תרי מיניהו הו בפי' חטאת העוף (דף סו : ודף סח :) והשלישית בפרק הסמוך לו והכי קתני התם חטאת העוף שעשאה כמעשה עולת העוף ועולת העוף שעשאה כמעשה חטאת העוף וכו' ואוקמינן התם בגמ' דכל הני דתני התם היינו ששינה במקום מליקה ושינוי הזאה וקתני התם וכולן אע"ג ששינה בהן לא חשיבי כנבלה אלא דינן כמליקה ואינן מטמאין בגדים אבית הבליעה ומועלין בהן דלא יצאו מקדושתן חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה מחוט הסיקרא כמעשה חטאת העוף לשם חטאת דהיינו כמצוותה דמצוותה הוי למטה מחוט הסיקרא דאין מועלין בה שהרי יש לה עכשיו שעת היתר לכהנים ואע"ג דתנא בההיא משנה עצמה עולת העוף שעשאה למעלה דהיינו כמצוותה לא תני דאין מועלין בה משום דעולה כליל ואע"פ שנעשית כמצוותה אין בה היתר לכהנים הילכך מועלין בה :

וקתני. בההיא משנה עצמה כל שהיה פסולו בקדש כגון הני דשינה במליקה והזאה אינו מטמא בגדים אבית הבליעה והיינו חדא מגו חדא כלומר דהכי דייקין דכי היכי דההיא דקתני וכולן אינן מטמאין בגדים מיירי בשניו מקום מליקה כדמוקמינן התם אף הא נמי דתני כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא בגדים מיירי בשניו מקום מליקה :

לימא תנינא להא דעולא אמר רבי יוחנן!

אף על גב דתנינא, איצטריך דעולא:

סלקא דעתך אמינא:

הכא - לא בדילין מנהון,

אבל קדשים שמתו - הואיל ובדילין מנהון,

אימא: אפילו מעילה מדרבנן - לא.

קא משמע לן.

מתו - נמי תנינא!

"הנהנה מן החטאת כשהיא חיה - לא מעל עד שיפגום.

וכשהיא מתה - כיון דנהנה כל שהוא מעל" (מעילה יח.)!

סלקא דעתך אמינא:

חטאת² הואיל ולכפרה קא אתיא - לא בדילין מינה.

אבל קדשים - הואיל ולא לכפרה קאתי - בדילי מנהון,

ולית בהו מעילה.

קא משמע לן.

וחטאת שמתה,

מי אית בה מעילה?!

והתנן:

"חטאות המתות,

ומעות ההולכות לים המלח - לא נהנין,

ולא מועלין!"

אמרי:

חטאות המתות - בחיייהו בדילין מנהון,

לאפוקי היכא דמחיים דלא בדילין מיניה.

איתיביה רב יוסף לרבה:

חדא מגו חדא,

וחדא מגו חדא:

"וכולן - אין מטמאים בגדים אבית הבליעה,

ומועלין בהו,

חוץ מחטאת העוף, שעשאה למטה כמעשה חטאת העוף לשם חטאת" (זבחים סו:).

וקתני עילויה: "כל שהיה פסולו בקדש - אינו מטמא בגדים אבית הבליעה.

וכל שלא היה פסולו בקדש - מטמא בגדים אבית הבליעה" (זב' סח-:).

וקתני: **"כל שהיה פסולו בקדש - אם עלו לא ירדו"** (זבחים פד.).

תויבתא דרבה!

תויבתא.

והא דפליגי בה רבה ורב יוסף - פשיטא ליה לרבי אלעזר.

דאמר רבי אלעזר:

עולת כמת יחיד שהכניסה לפנים - אקלטוה מחיצות לכל דבר.

גב,

בעי רבי אלעזר:

עולת כמת יחיד שהכניסה שנפסלה,

עלו - מהו שיירדו?

מדקמיבעיא ליה לחדא - מכלל דאיך פשיטא ליה: אי כרבה,

אי כדרב יוסף.

חדא מגו חדא קמיבעיא ליה.

רַש"י

וכל שלא היה פסול בקדש. כגון שעבר זמנו או שיבש גפה או נקטעה רגלה דהיינו פסול דשלא בקדש אלא שאירע לה קודם שהוקדשה ונמלקה מטמא בגדים אבית הבליעה:

וקתני. בפרק הסמוך לו כל שהיה פסול בקדש אם עלו לא ירדו והיינו אידך וחדא מגו חדא דכי היכי דהאי כל שהיה פסול בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה מיירי בשינוי מקום מליקה דהיינו תחילת עבודה אף האי דקתני נמי כל שהיה פסול בקדש אם עלו לא ירדו וכי היכי דבשנוי מקום מליקה לא ירדו וכי היכי דבשנוי מקום מליקה לחוד דהיא התחלת עבודה קתני אם עלו לא ירדו הוא הדין במתניתין בשנוי מקום שחיטה לחוד דהיינו התחלת עבודה אם עלו לא ירדו והיינו תיובתא דרבה תיובתא:

והא דפליגי (עלה) רבה ורב יוסף. בשנוי מקום שחיטה לית ליה לרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר עולת במת יחיד שהכניסה לפניו דהכי תנינן תמן במס' זבחים בפי בתרא (דף קיב:): מה בין במת יחיד לבמת צבור דהיינו מזבח במת יחיד אינה טעונה צפון ולא תנופה ולא הגשה ולא ריח ניחוח ואינו נפסל ביוצא כו' אם הקדיש בהמה להקריבה עולה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות ונמלך והכניסה לפניו לעזרה להקריבה במזבח:

קלטוה מחיצות. של עזרה לכל דבר דהוי כמי שהוקדשה מתחלה להקריבה למזבח דטעונה צפון וכל דברים הטעונים בקדשי מזבח ונפסלת ביוצא ובדרום ובשאר פסולין הנהוגין בקדשי מזבח:

שנפסלה. ששחטה לה היא עולת במת יחיד לאחר שהכניסה לעזרה בדרום והעלה אותה הכהן לגבי המזבח בשוגג או במזיד מהו שתרד מאי לאו מדקמביעיא ליה בהא דתחלתה לאו למזבח מכלל דאיך בעולת פנים סבירא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: לא לעולם לא פשיטא ליה אי כרבה אי כרב יוסף אלא חדא מגו חדא עולת במת יחיד מגו עולת פנים מביעיא ליה והכי קמביעיא ליה עד כאן לא קאמר רבה בעולת פנים ששינה בשחיטתה או שיצאתה אם עלתה תרד אלא משום דמחיצה כתקונה פסלה כלומר היכא דמעיקרא כי אקדשה לשם קדושת פנים אקדשה להקריבה בעצמה דהיינו מחיצה כתיקנה התם כי שינה בה משום הכי פסלה אבל עולת במת יחיד הואיל והוקדשה תחילה שלא כתיקנה להקריבה בחוץ כי הכניסה לאחר מכן בפנים ושחטה בדרום או יצאת לא פסלה ואם עלתה לא תרד דהא דאמרין דנפסלת בדרום או ביוצא היינו כשנכנסה תחילה למחיצת עזרה דהיינו כתיקנה:

עד כאן המשך מעמוד הקודם

או דילמא אפילו לרב יוסף דאמר. בעולת פנים אי שינה בה אם עלתה לא תרד היינו טעמא דכיון שהקדישה להקריבה במחיצת העזרה דהיינו כתיקונה קלט לה מזבח דאם עלתה לא תרד: אבל עולת במת יחיד שהוקדשה תחלה שלא כתיקנה ואח"כ הכניסה בפנים דהיינו מחיצה שלא כתיקנה ויצאת או נשחטה בדרום אם עלתה תרד דלא קלט מזבח ולא אתאי תחילה למחיצת עזרה כתיקנה:

תיקו. ומדקמביעיא ליה אליבא דתרוייהו ש"מ דבשינוי מקום שחיטה דעולת פנים נמי לא פשיטא ליה אי כרבה אי כרב יוסף:

עד כאן לא קאמר רבה התם: "אם עלו - ירדו" אלא דמחיצה כתיקנה - פסלה, שלא כתיקנה - לא פסלה.

או דילמא:

אפילו לרב יוסף, דאמר: "אם עלתה - לא תרד" - מחיצה כתיקנה - קלטה, שלא כתיקנה - לא קלטה?

תיקו.

3. ג, ב

רש"י

אמר גידל אמר רב זריקת פיגול. שחישב (בזריקה) לפגל הזבח ופגל נמי בזריקה והשתא הוקבעה לפיגול שיש בו כרת אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים כלומר זריקת פיגול אינה חשובה כל כך שתוציא בשר קדשי קדשים מידי מעילה בזריקה כשרה דקיימא לן דמאחר שזרק הדם כראוי יש בבשר היתר לכהנים ואין מועלין בו אבל הכא כיון דפיגול בזריקה לא יצא הבשר מידי מעילה דהא לא חזי לכהנים:

ואותה זריקה אינה מביאה לידי מעילה. האימורין של קדשים קלים כזריקה כשרה כדתנן בסיפא דמתניתין בקדשים קלים לאחר זריקת דמן מועלין באימורין ואין מועלין בבשר דלא חשיבא זריקה כלל לענין מעילה:

וקאמר להא שמעתא. דרב גידל: ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם. דכתיב על זבח התודה חלות (ויקרא ז) ובעינן על בסמוך:

ואפילו קרמו כולן חוץ מאחת מהן לא קדש הלחם. דבעינן בשעת זביחה שיהא כל הלחם ראוי:

שחטה חוץ לזמנה. דחישב עליה בשעת שחיטה לאוכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה [וקס"ד] אע"פ שזרק [במחשבת פיגול] קדש הלחם להכי דמועלין בו אלמא דפיגול מיייתי לידי מעילה בקדשים קלים וקשיא לרב גידל דאמר אינה מביאה לידי מעילה בקדשים קלים:

כי אתא אביי לקמיה דר' אבא. אמר ליה הא דרב פפא לא קשיא לרב גידל:

א"ל בזריקה. טעמא דקדש הלחם כשפגל בשחיטה משום דשתק בזריקה דלא פגל בזריקה הילכך לא הוי פיגול גמור בשחיטה לחודה להכי קדש הלחם ומועלין בו אבל הא דאמר רב גידל דאינו מביא לידי מעילה היינו דפיגול בזריקה ממש דהוי פיגול גמור:

אמר ליה רב אשי לרבא והא אמר עולא. במס' זבחים בפרק בית שמאי (דף מג.) קומץ פיגול שחישב עליו לפגל בשעת קמיצה והעלהו לגבי המזבח כיון שמשלה בו האור פקע פגולו ממנו שאם פקע מיד וירד מעל גבי המזבח יעלה והוא הדין נמי לאיברי פיגול שהעלין לגבי המזבח כיון שמשלה בהן האור פקע פיגולן מהן והאי דנקט קומץ פיגול משום דאי תנא באיברי פיגול לחוד לא הוה אתי קומץ מיניה דס"ד אמינא ה"מ אבר דמיחבר להכי כיון שמשלה בו האור במקצת והוי כמו שמשלה בכולו ופקע פיגולו ממנו אבל קומץ דמיפרת אימא לא קמ"ל ולהכי נקט קומץ דאע"ג דמיפרת פקע פיגולו ממנו וכל שכן גבי אבר פיגול דכיון דמיחבר כי משלה האור במקצתו הוי כנשרף כולו ופקע פיגולו מכל מקום קתני קומץ פיגול דפגל בקמיצה ופיגול דקמיצה הוי כמו פיגול דשחיטה דהכי דקבע פיגול בקמיצה לחודה הכי נמי מיקבע פיגול בשחיטה לחודה אלמא דבשחיטה לחודה הוי פיגול גמור וקתני קדש הלחם שמביאו לידי מעילה אלמא דפיגול מיייתי קדשים לידי מעילה וקשיא לרב גידל:

א"ל. מהכא לא תיקשי ליה דמאי דקאמר קומץ פיגול לא אמר דבקמיצה לחודה הוי פיגול אלא מאי קומץ פיגול איסורא דמתייא לידי פיגול שהתחיל לפגל בקמיצה דהיינו תחילת פיגול אבל לא הוי פיגול גמור עד דפגל נמי בהקטרה וה"ה בשחיטה הויא תחילת איסור פיגול ולא הוי פיגול גמור שלא פגל אלא בשחיטה לחודה והאי דא"ר גידל אינו מביא לידי מעילה היינו למי שפיגול בזריקה קאמר: והא. עלה דההיא דקומץ פיגול קתני אם אחרים מביא לידי פיגול כלומר השיריים במחשבה דקמיצה לחודה הוא עצמו הקומץ לא כ"ש ואמרין התם במסכת זבחים מאי קאמר ה"ק אם (אינו) חשוב בהאי פגול דפגל בקומץ לחוד כפגול גמור דכיון דהעלהו למזבח דפקע פגולו ממנו כשאר פיגולים היאך מביא אחרים השיריים לידי מעילה אלא ודאי פקע פגולו ממנו ומביא השיריים לידי מעילה אלמא דמחשבה דקומץ לחוד הוי פיגול גמור וה"ה במחשבה דשחיטה לחודה וקתני דקדש הלחם דמביא לידי מעילה וקשיא לרב גידל: אמר רב גידל הא נמי דקתני אם אחרים מביא לידי פיגול ה"ק איסורא דמיתא כו'. דלא אמר דבקמיצה לחוד הוי פגול אלא ה"נ דפגל בקמיצה ופגל נמי בהקטרה כדאמרין לעיל: האמר אילנא. בפרק כל הזבחים (דף כט.):

מחלוקת וכו'. דקאמר רבי יהודה במתני' אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן (פיגול) [פסול] ואין חייבין עליו כרת דעיקר פיגול דחייבין עליו כרת הוי במחשבת אכילה חוץ לזמנו וחכ"א זה זה [פסול] ואין חייבין עליו כרת ואמר אילנא מחלוקת וכו' דר' יהודה סבר אם מחשבת הזמן וכו' ורבנן סברי להכי אין בו כרת דעירוב מחשבות הוי חוץ לזמנו וחוף למקומו בזבח אחד ולהכי אפילו בשתי עבודות פסול ואין בו כרת הואיל ולא הויא כולה במחשבת חוץ לזמנו ולהכי קרי לשני סימנין ב' עבודות משום דקסבר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף וכי שחט סימן אחד עבד פלגא דשחיטה:

אבל בעבודה אחת. כגון בסימן אחד שחישב בחציו חוץ לזמנו וחציו חוץ למקומו: דברי הכל עירוב מחשבות הוי. ואין. בו כרת אבל פסול הוי ומי"מ אשחן לר' יהודה דאם מחשבת הזמן קדמה בשחיטה לחודה הוי פיגול וא"כ לרבנן אם לא חישב בה אלא חוץ לזמנו לחודה בשחיטה הוי פיגול וחייבין עליו כרת אלמא דבמחשבת שחיטה לחודה פיגול הוי וקתני קדש הלחם דפיגול מיייתי קדשים קלים לידי מעילה וקשיא לרב גידל: אמר לך רב גידל הי"נ לא אמר דבמחשבת שחיטה לחודה פיגול אלא לכי זריק תיגלי מילתא אי בעבודה אחת עירב המחשבות אי בשתי עבודות דאי חשיב בשתי עבודות לכי זרק הדם במחשבת פיגול הוי פיגול לרבי יהודה כדאית ליה ולרבנן כדאית להו ואי בעבודה אחת דברי הכל לא הוי פיגול אבל מי"מ לעולם לא מיקבע בפיגול עד דזריק והתם הי"ט דקדש הלחם דשתק בזריקה דלא פיגול אלא בשחיטה לחודה אבל אם פיגול בזריקה נמי לא מיייתי קדשים קלים לידי מעילה כדרב גידל:

אי הכי. תיקשי ליה נמי דקאמר דעד דזריק לא הוי פיגול דלטעמיה גבי תודה נמי לא הוי פיגול עד דזריק אם כן קשיא ליה הא מאי קדש הלחם דקאמר לאו לחיוביה במעילה אע"ג דהשתא הוי פיגול גמור דפגל בזריקה אלמא זריקת פיגול מביאה לידי מעילה בקדשים קלים:

לא מאי קדש הלחם ליפסול. קדש דבעי שריפה דלא הוה כחולין אבל לא למעילה וכדרב גידל:

לימא מסייעא ליה. לרב גידל: הפיגול לעולם מועלין בו לאו אע"ג דאיזריק דם. לשם פיגול והיינו כרב גידל דאמר אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים:

לא. כי קתני לעולם מועלין בו דלא זריק קא מיירי ולא מסייע ליה: לאי. לשם פגול פשיטא דמועלין בו: אלא לעולם בדזרק קא מיירי ואפילו הכי לא מסייע ליה דכי תניא דלעולם מועלין בו אפילו לאחר זריקה בעולה הואיל ולגובה היא דאין בה היתר לכהנים ולא מיירי בחטאת ואשם: לעולם בחטאת ואשם מיירי דאי בעולה פשיטא מאי למימרא:

אמר רב גידל אמר רב:

זריקת פיגול - אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים, ואינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים.

יתיב אביי וקאמר לה להא שמעתא.

איתיביה רב פפא לאביי:

"השוחט את התודה לפניו,

ולחמה חוץ לחומה - לא קדש את הלחם.

שחטה, עד שלא קרמו פניה בתנור,

ואפילו קרמו כולן חוץ מאחת מהן -

לא קדש הלחם.

שחטה חוץ לזמנה,

וחוץ למקומה - קדש הלחם".

אלמא: פיגול מיייתי לה לידי מעילה!

אישתיק.

כי אתא לקמיה דרבי אבא,

אמר ליה: בזריקה.

אמר ליה רב אשי לרבא:

והא אמר עולא:

קומץ פיגול שהעלה לגבי מזבח - פקע פיגולו ממונו,

וקמיצה - היינו שחיטה!

אמר ליה:

איסורא דמיייתי לידי פיגול.

והא קתני:

"אם אחרים מביא לידי פיגול" הוא עצמו לא כל שכן?!

הא נמי, איסורא דמיייתי לידי פיגול.

אמר ליה רבינא לרב אשי:

והאמר אילנא: מחלוקת בשתי עבודות,

כגון דאמר: "הריני שוחט סימן ראשון חוץ לזמנו,

וסימן שני חוץ למקומו.

אבל בעבודה אחת - דכולי עלמא עירובי מחשבות הוא!

הכי נמי,

לכי זריק תיגלי מילתא אי בעבודה אחת אי בשתי עבודות.

אי הכי,

גבי תודה נמי עד דזריק!

מאי "קדש"?

ליפסול, דבעי שריפה.

לימא מסייע ליה:

"הפיגול - לעולם מועלין בו".

לאו אף על גב דאיזריק דם, ומסייע ליה?

לא! דלא זרק הדם.

אי דלא זרק הדם - מאי למימרא?

כ"י

ועוד. מסיפא נמי דיקא דקתני לן דמה והוא הדין לפיגול אע"פ שחזר וזרקו מועלין בו דאין מוציא מידי מעילה: **אי אמרת בשלמא בחטאת.** להכי דייקין דה"ה לפיגול שאם פיגל בו אע"פ שחזר וזרקו מועלין בו: **אלא אי אמרת בעולה צריכא למימר.** דמועלין בה הא כולה לגבוה הוא אלא ש"מ בחטאת מייירי וה"ה לרישא: **סיפא ודאי מסייע ליה לן דמה כו'.** דמייירי לאחר זריקה בהדיא ודייקין ה"ה דפיגול דזריקה אינו מוציא מידי מעילה:

נימא הואיל ומסייע ליה סיפא מסייע ליה רישא. דנימא נמי בחטאת מייירי וקאמר לעולם מועלין בו דמשמע אע"ג דזרק: וקא פריך ומסיפא נמי מי פשיטא ליה דמסייע ליה דילמא לעולם אימא לך דלא מסייע ליה דאמרין דלא דמי לן דמה למחשבת פיגול: ומהדר ליה אמאי לא דמי ומאי שנא כלומר מה הפרש יש בין פסול לן לפסול פיגול:

וא"ל ודאי לא דמו דאימא לך הלנה דקעביד איסורא בידיה. שהיה לו לזרוק והלינו דהיינו דקעביד ליה פסול בידיה דלגבי מחשבה דפיגול חשיב ללנה מעשה בידיה הילכך קנסינן ליה דלא תיהני ליה זריקה לאפוקיה מידי מעילה אלא מועלין נמי לאחר זריקה: **אבל מחשבת פיגול לא עביד מעשה בידיה.** אלא פסול מחשבה אימא לך דלא קנסינן ליה ומהני ליה זריקה לאפוקיה מידי מעילה ודלא כרב גידל ורישא בעולה קמייירי כדאוקימנא ברישא:

ה"נ דאין מועלין בו. דזריקת פיגול (אינה) מוציאה מידי מעילה והיינו כרב גידל:

אמאי קתני סיפא דההיא הפיגול בקדשים קלים אין מועלין בו. כלומר אפילו לאחר זריקה דלאו קדשי ה' נינהו: ליפלוג ברישא בדידה וליתני לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין בו. אלא מדלא פליג הכי ברישא אלא בסיפא לימא בדאע"ג דזריק מייירי רישא דמועלין בו וסיפא מסייעא לרב גידל:

ההוא ודאי. סיפא דקתני בקדשים קלים אין מועלין: **מסייעא לרב גידל.** דאיהו נמי הכי קאמר ואינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים:

לימא הואיל ומסייעא ליה סיפא. כדאמרן דודאי מסייעא ליה נימא נמי רישא דבאע"ג דזרק מייירי:

א"ל רישא ודאי לא תסייע ליה. דרישא מייירי בדלא זרק כדאמרן והא דדייקת אבל זרק מאי ה"נ דאין מועלין אמאי קתני סיפא כו' ליפלוג ברישא אין ה"נ דמצי לפלוגי ברישא אלא משום הכי תנא סיפא בקדשים קלים אין מועלין בו הואיל ופסיקא ליה למלתא דבין לפני זריקה ובין לאחר זריקה אין מועלין בו באימורין הואיל וזריקת פיגול היא מש"ה חביבא ליה טפי מההיא הפלגה דרישא דלא פסיקא ליה מילתא הואיל דלפני זריקה מועלין בו ולאחר זריקה אין מועלין בו כדדייק ברישא הילכך לא תני לה ולעולם לא מסייע ליה לרב גידל:

אָלָא לְעוֹלָם דְּזִרְיָק, וְכִי תִנְיָא הֵהיא: בְּעוֹלָה.

אִי בְּעוֹלָה - פְּשִׁיטָא דְּגָבוּהָ הִיא כּוּלָּה!

וְעוֹד דְּקִתְנִי סִיפָא: "לָן דְּמָה אָפּ עַל פִּי שְׁחִזר וְזָרְקוּ - מוּעַלִין בּוֹ", אִי אִמְרַת בְּשִׁלְמָא: בְּחֻטָּאת - שְׁפִיר. אָלָא אִי אִמְרַת: בְּעוֹלָה - צְרִיכָא לְמִימַר!?

ד,ב

סִיפָא וְדָאִי מְסִיעֵ לִיה, רִישָׁא - מָאִי?

הוּאִיל וּמְסִיעֵ לִיה סִיפָא, מְסִיעֵ לִיה נְמוֹ רִישָׁא.

סִיפָא וְדָאִי מְסִיעֵ לִיה!?

מָאִי שְׁנָא?

הַלְנָה: דְּקִעְבִּיד בְּיָדִים - לָא מְהַנִּי זְרִיקָה לְאַפּוּקִי מִיְדֵי מְעִילָה. מַחְשְׁבָה: דְּלָא קָא עְבִיד בְּיָדִים - מְהַנִּי לִיה זְרִיקָה לְאַפּוּקִי מִיְדֵי מְעִילָה.

לִימָא הָא מְסִיעֵ לִיה:

"הַפִּיגוֹל בְּקִדְשֵׁי קְדָשִׁים מוּעַלִין בּוֹ", לָאוּ אָפּ עַל גַּב דְּזָרַק, וּמְסִיעֵ לִיה.

לָא, דְּלָא זָרַק.

אָבַל זָרַק - מָאִי?

הַכִּי נְמוֹ דָּאִין מוּעַלִין בּוֹ!?

אִמָּאִי קְתְנִי סִיפָא: "בְּקִדְשֵׁים קְלִים אִין מוּעַלִין בּוֹ"? לִיפְלוּג בְּרִישָׁא וְלִיתְנִי: לְפָנֵי זְרִיקָה - מוּעַלִין בּוֹ, לְאַחַר זְרִיקָה - אִין מוּעַלִין בּוֹ!

הֵהוּא - וְדָאִי מְסִיעֵ לִיה

לִימָא הוּאִיל וּמְסִיעֵ לִיה סִיפָא, מְסִיעֵ לִיה נְמוֹ רִישָׁא?

קְדָשִׁים קְלִים - פְּסִיקָא לִיה,

הַכָּא - לָא פְּסִיקָא לִיה.

4. ד, ב

רש"י

ראה מה אתה שואלני. שאל לו
הא דקתני במתניי שעת היתר
שחיטה שנינו דכיון שנשחטה
כתקנה בלא פסול היינו שעת
היתר ואע"ג דשוב נפסלה יצאת
מידי מעילה:

או היתר זריקה שנינו. דאע"פ
ששחט כראוי בעינן דתהוי קבלה
נמי בלא פסול וכיון דקיבל
כראוי הותר לזריקה דאע"ג
דעדיין לא נזרק דמו הוי כאילו
נזרק בהיתר דכל העומד לזרוק
כזרוק דמי דכיון דנתקבל בכוס
כראוי ונראה לזריקה שוב אין בו
מעילה:

או היתר אכילה שנינו. דאע"ג
דנשחט ונתקבל כראוי לעולם לא
יצא מידי מעילה עד שנזרק הדם
דיש בו שעת היתר אכילה
לכהנים ואם אירע בו שום פסול
אפילו הכי אין מועלין והשיבו בר
קפרא דחזקיה ורבי יוחנן פליגי
בהא מילתא:

מאי לאו זלן הדם. שנתקבל
בכוס כראוי ואח"כ לן קודם
זריקה וקתני אין מועלין בהן
משום דכל העומד לזרוק כזרוק
דמי וש"מ היתר זריקה שנינו:

לא זלן בשר. חוץ לזמנו:
אבל דם איזדריק. ולהכי אין
מועלין בו דיש בה היתר אכילה
לכהנים כר' יוחנן:

ל"ל עד דאיכא תרתני. בפסולין
קבלה וזריקה בקבלו פסולין
לחוד סגי דהא נפסל בו:

אלא לאו דקבלוהו פסולין ואף
על גב דזרקוהו כשרים מועלין
בו. הואיל ונתקבל בפסול דלא
היה בו היתר זריקה דלא הויא
קבלתו כראוי וטעמא דקבלוהו
פסולין וזרקוהו כשרים אבל
קבלוהו כשרים אע"ג דזרקוהו
פסולין אין מועלין בו דמשעה
שקבלוהו כשרים הותר לזריקה
ומש"ה אין מועלין בו וש"מ
היתר זריקה שנינו:

מתקיף לה רב יוסף. לעולם
אימא לך דאפילו קיבלוהו
כשרים וזרקוהו פסולין נמי
מועלין בו דהיתר אכילה שנינו
דאי ס"ד דאיכא לפלוגי הכי
כדאמר דקבלוהו פסולין
וזרקוהו כשרים אבל קבלוהו
כשרים אף על גב דזרקוהו
פסולין אין מועלין בו דדוקא
קתני אלא הא דתנן בובחים
חטאת פסולה שניתז דמה על
הבגד אינו טעון כיבוס כדכתיב
בחטאת כשרה ואשר יזה מדמה
על הבגד תכבס וגו' (ויקרא ו):

"כלל אמר רבי יהושע:

כל שהיה לה שעת היתר לכהנים - אין מועלין בה.
איזו היא "שהיה לה שעת היתר לכהנים"?

שלנה,

ושנטמאה,

ושיצאה.

ואיזו היא שלא היה לה שעת היתר לכהנים?

שנשחטה חוץ לזמנה,

חוץ למקומה.

ושקיבלו פסולין וזרקו את דמה".

אמר ליה בר קפרא לבר פדה⁵:

בן אחותי, ראה מה אתה שואלני למחר בבית המדרש:

היתר שחיטה שנינו?

או: היתר זריקה שנינו?

או: היתר אכילה שנינו?

הא,

חזקיה אמר:

היתר שחיטה שנינו.

רבי יוחנן אמר:

היתר אכילה שנינו.

אמר רבי זירא:

לא דייקא מתניתין,

דלא כחזקיה,

ודלא כרבי יוחנן.

תנן: "שלנה וּשְׁנַטְמַאת וּשְׁיִצְאָת",

לאו דלן דם, וקתני: "אין מועלין בו",

ושמע מינה: היתר זריקה שנינו!

לא, דלן בשר אכל דם איזדריק,

משום הכי קתני: "אין מועלין בו",

תנן:

"ואיזו היא שלא היתה לה שעת הנושר לכהנים?

שנשחטה: חוץ לזמנה,

וחוץ למקומה,

ושקיבלו פסולין וזרקו את דמה".

היכי דמי?

אילימא דזרקוהו פסולין וקבלוהו פסולין

למה לי עד דאיכא תרתני?

אלא לאו⁶ דקבלוהו פסולין,

או זרקוהו פסולין, וקתני: "מועלין בו".

שמע מינה: היתר אכילה שנינו.

מתקיף לה רב יוסף:

ואי סלקא דעתך: איכא לפלוגי הכי,

הא דתנן התם: "חטאת פסולה אין דמה טעון כיבוס,

בין שהיתה לה שעת הנושר ונפסלה,

ובין שלא היתה לה שעת הנושר ונפסלה.

אי זו היא שהיתה לה "שעת הנושר ונפסלה"?

⁵ שיטה מקובצת, מסורת הש"ס

⁶ רבו כאן הגירסאות

רפ"י

שְׁלָנָה וְשִׁנְטַמַּאת אוֹ שִׁצָּאָה
אִיזוּהִי "שְׁלָא הֵיִתָּה לָּהּ שְׁעַת הַבּוֹשֶׁר"?
שִׁנְשַׁחְתָּה חוּץ לְמִקְוֵמָה חוּץ לְזַמְנָה וְשִׁקְבְּלוּ פְסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דְּמָה".
 הֵיכִי דְמִי?

שלן. הדם או הבשר דה"ל שעת הכושר אי למר כדאית ליה היתר שחיטה אי למר כדאית ליה היתר אכילה: קבלו פסולין וזרקו פסולין הוא דאין דמה טעון כיבוס הא קבלוהו כשרים וזרקו פסולים או איפכא דמה טעון כיבוס והא דתני קבלו פסולין דוקא קתני פסולין ולא כשרים:

קרי כאן אשר יזה מדמה ולא שכבר הוזה. כלומר אשר יזה מדם העומד להזות דעדיין לא נעשית מצותו ההוא הוא כשניתז ממנו על הבגד קודם זריקה או בשעת זריקה טעון כיבוס ולא שכבר הוזה דלאחר הזאה אין המותר טעון כיבוס דמאחר שזרק בין זרקו כשר בין זרקו פסול אינו טעון כיבוס אלא ודאי הא דקתני בחטאת שקבלו פסולין וזרקו פסולין לאו דוקא דאפילו קבלו כשרין וזרקו כשרין אין דמה טעון כיבוס אחר זריקה אע"ג דהויא חטאת כשרה הואיל וכבר הוזה אבל קודם זריקה טעון כיבוס כדין חטאת כשרה דטעון כיבוס (אפילו) בין קבלה וזריקה:

ה"ג. לגבי מעילה הא דקתני שקבלו פסולין לאו דוקא הכי דנימא הא קבלו כשרים וזרקו פסולין אין מועלין בה דאפילו קיבלו כשרים וזרקו פסולין מועלין דהיתר אכילה שנינו דבעינן גבי זריקה וליכא ואי קשיא לך מאחר דלאו דוקא אמאי תני לה תריץ אגב דתני פסולי דנשחט חוץ לזמנו וחוף למקומו תנא נמי שקבלו פסולין וזרקו ולעולם לאו דוקא וליכא למידק מינה כדדייקת ברישא הא קבלוהו כשרין אע"ג דזרקוהו פסולין אין מועלין בו:

אמר רב אסי אם כן. דקאמר דלאו דוקא ל"ל למיתנא בתרי דוכתי מתני' דלאו דוקא:
אלא לעולם דמעילה דוקא. ודייקינן מינה דהיתר זריקה שנינו כדאמרן הכא פסולים דתני גבי חטאת פסולה לאו דוקא אלא כדאמרן דהוא הדין נמי כי קבלו וזרקו כשרים אלא להכי קתני שקבלו פסולין וזרקו פסולין דהא קמ"ל דפסול עושה שיריים שאם נתקבל הדם בשני כוסות אע"ג דקבל פסול בתחלה וזרק וחזר וקבל כשר וזרק עושה הפסול לכל הדם שנשתייר אחר זריקתו שיריים דהא דקבל כשר וזרק לאו כלום הוא אלא דינו כשירי הדם שאם הוזה מדמה על הבגד בין זריקה דכשר לזריקה דפסול אינו טעון כיבוס א"י שאתו הדם דינו לישפך לאמה כדין שיריים דאי אמרינן אינו עושה שיריים טעונין יסוד:

ה"ג הא קמ"ל. כלומר הא בחטאת פסולה הא קמ"ל וכי' והא דתנן במסכת זבחים (דף לב.) וכולן שקבלו את דמו חוץ לזמנו או חוץ למקומו אם יש עדיין דם הנפש בצואר יחזור הכשר ויקבל דמשמע אינו עושה שיריים היינו כשחישב פסול בקבלה חוץ לזמנו או חוץ למקומו דמחשבת פסול אינו עושה שיריים לפסול אבל אם חישב כשר בקבלה חוץ לזמנו אע"פ שיש עוד בצואר דם הנפש לא יחזור הכשר ויקבל דמחשבה דכשר פוסלת שיריים: והכי אמרת דהא קמ"ל דפסול עושה שיריים והא בעא ר"ל מרבי יוחנן בפרק כל הפסולין (זבחים דף לד.) פסול כו' וא"ל אין לך כו' אלא חוץ לזמנו וחוף למקומו שאם זרק מקצת הדם ע"מ לאכול חוץ לזמנו וחוף למקומו והשאר זרק שלא במחשבת פיגול לאו כלום הוא אלא כל הדם שנשתייר נעשה שיריים ופסול: ומאי שנא חוץ לזמנו וחוף למקומו דעושה שיריים לפסול הואיל ומרצה לפיגול. הואיל וזריקת הדם חשובה היא כל כך דמרצה בפיגול דקובעת בפיגול דלעולם לא הוקבע פיגול בכרת עד שעת זריקה:

מאי לאו. הני הוא דעושה שיריים לאפוקי פסול שקיבל ולא חישב לפגל דאינו עושה שיריים:

לא אפילו פסול והא אין לך קתני. דמשמע הני בלבד ולא פסול:
ה"ק אין לך שאינו מרצה בצבור. כגון פיגול ונותר ויוצא שעושה שיריים לפסול אלא חוץ לזמנו או חוץ למקומו דאע"ג דחוץ למקומו אינו מרצה בצבור עושה שיריים הואיל ומרצה לפיגול:

אבל טמא. דהיינו פסול דמרצה נמי בצבור דטומאה דחווה היא בצבור משוי השיריים:

פסולין. שאר פסולין כגון בעלי מומים לא משוו שיריים והא דאמר הא קמ"ל דפסול עושה שיריים היינו טמא והאי דדייקינן לאפוקי פסול דלא משוי שיריים היינו שאר פסולין:

הפיגול. שחישב בשחיטה לעולם מועלין בו ובקדשי קדשים מיירי ומש"ה מועלין דאף על גב דנתקבל הדם כראוי לא אמרינן כל העומד לזרוק כזרוק דמי (מנחות דף קב.) משום דקבלה דפיגול לא חשיבא קבלה ולא הויא כזריקה לאפוקי מידי מעילה וטעמא דהוי קבלת דם פסול דפיגול להכי לא מפקע ממעילה הא קבלת דם דכשר דלאו דפיגול מוציאה ממעילה דאמר כזרוק דמי וש"מ היתר זריקה שנינו:

לא בזרק. מיירי וטעמא דפיגול הוא דזריקה דידיה לא הויא כלום לאפוקי ממעילה הא זריקה כשירה מפקא מידי מעילה אלמא היתר אכילה שנינו כרבי יוחנן:

ומאי לעולם. בניחותא קא בעי לה וה"י מצי למיבעי נמי כי מוקים לה בדלא זרק אלא דנטר ליה עד דסיים למילתיה והדר בעי מיניה: ומשני לא אתא לאשמועינן אלא דהלכתא כרב גידל דאמר זריקה דפיגול אינה מוציאה מידי מעילה:

אילימא: דקבלוהו פסולין וזרקו פסולין - הוא דאין דמה טעון כיבוס, הא קבלוהו, וזרקו כשרים - דמה טעון כיבוס.
קרי כאן "אשר יזה מדמה"⁷ (ויקרא ו, כ) - ולא שפכר הוזה.
אָלָא לָאו דְּזָרְקָא.
הָכָא נָמִי, לָאו דְּזָרְקָא.

אמר רב אסי:
אם כן, למה לי למיתני תרתני!

אָלָא, לְעוֹלָם דְּמַעִילָה דְּזָרְקָא,
וְהָא קָא מְשַׁמַּע לָן: דְּפָסוּל - עוֹשֶׂה שִׁירְיִים.
אָף עַל גַּב: דְּקִיבֵל פְּסוּל,
וְזָרְק,
וְקִיבֵל כְּשֶׁר וְזָרַק - לָאו כְּלוּם הִיא.

מאי טעמא?

דשיריים ניהו.

והא בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן:
פסול - מהו שיעשה שיריים?

ואמר ליה:

אין לך דבר שיעשה שיריים,
אָלָא: חוץ לזמנו,
וחוץ למקומו.
הואיל ומרצין לפיגולן.
מאי לאו בר מפסול.

לא! אפילו פסול.

והא "אין לך" קתני!

הכי קאמר:

"אין לך דבר שאינו מרצה בציבור ועושה שיריים אלא חוץ לזמנו וחוף למקומו".
אָבַל טָמֵא דְּאִיתִיהּ בְּצִיבּוּר, מְשׁוּי שִׁירְיִים,
שָׂאֵר פְּסוּלִין, דְּלָא אִיתְנּוּן בְּצִיבּוּר - לָא מְשׁוּי שִׁירְיִים.

תא שמע:

"הפיגול לעולם מועלין בו".

לָאו דְּלָא זָרַק,
וְשִׁמַּע מִיְנָה: הֵיִתֵּר זָרְקָה שְׁנִינּוּ.

לא! דזרק⁸,

ומאי "לעולם"?

הא קא משמע לן: כדרב גידל.

דאמר רב גידל אמר רב:

זריקת פיגול - אינו מוציא מידי מעילה,
ואינו מביא לידי מעילה.

⁷ והאש על המזבח תוקד בו לא תקמה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערף עליה העלה והקטיר עליה הלבי השלמים
⁸ שיטה מקובצת

כ"י

כיצד לן. הדם כגון שנתקבל היום ולא נזרק עד למחר אם אכל הבשר לפני זריקה מועלין בו ואלו לאחר זריקה אין מועלין בו דסבירא ליה לר' שמעון זריקת לן מוציאה מידי מעילה כזריקת כשר קתני מיהת לפני זריקה מועלין בו מאי לאו דהוה שהות ביום למיזרקה דאי בעי זריק ואף על גב דנתקבל בכוס לא נפיק מידי מעילה עד לאחר זריקה ולהכי לפני זריקה מועלין בו הואיל ועדיין לא נזרק הדם לא היה בו שעת היתר ושמע מינה היתר אכילה שנינו:

לא דקבליה סמוך לשקיעת החמה. ומשום הכי לן דלא הוה שהות למיזרקה והוא אכל הבשר בלילה לפני זריקה להכי מועלין שהרי הדם עדיין לא היה ראוי לזרוק ולא מצנין למימר כל העומד לזרוק כזרוק דמי: **אבל אי הוה שהות.** דנראה לזריקה אמרינן כזרוק דמי ואין בו מעילה דהיתר זריקה שנינו:

אי הכי. אדתני לן לפני זריקה ליתני הכי שקבלו קודם שקיעת החמה דהוה שהות למזרקה ולן אין מועלין בו דהואיל והיה עומד לזרוק כזרוק דמי דהיתר זריקה שנינו קבלו לאחר שקיעת החמה דנשחט בלילה ולן ואכל הבשר מועלין בו דהא אינו ראוי לזרוק זריקה כשרה ולא כזרוק דמי הילכך מועלין בו:

הכי נמי קתני קודם שיראה לזריקה. דהא דתני לפני זריקה היינו קודם שנראה לזריקה שקיבל אחר שקיעת החמה שעדיין לא נראה לזריקה אם אכל הבשר מועלין בו אבל אחר זריקה אחר שנראה לזריקה שקיבלו קודם שקיעת החמה דהוה שהות ביום למיזרקה אין מועלין בו הואיל והיה עומד לזרוק כזרוק דמי ולעולם היתר זריקה שנינו:

ת"ש רבי שמעון אומר כו'. וכולה מיתרצא

כסוגיא דלעיל דיש נותר: **לאחר זריקה אין מועלין בו.** דסבירא ליה דזריקת פיגול מוציאה מידי מעילה בקדשי קדשים כזריקת כשר ופליגא אדרב גידל והכא ליכא למידק לטעמיה דר"ש כדדייק לעיל בהפיגול לעולם מועלין בו טעמא דפיגול הא לא הוי פיגול אין מועלין בו דהא סבירא ליה לר"ש דזריקת פיגול מוציאה מידי מעילה כזריקת כשר:

מאי לאו דזרק. וטעמא משום הכי הוא דפיגול אינו מוציא מידי מעילה אף על פי שזרק הא בכשר כיון שזרק אין מועלין בו ש"מ היתר אכילה שנינו דבעינן שזרק: **לא דלא זרק.** אלא שנתקבל בכלי ובפיגול הוא דלא אמרינן כזרוק דמי הא בכשר אמרינן כזרוק דמי דהיתר זריקה שנינו:

אבל זרק מאי ה"נ. דבעיא למימר דאין מועלין בפיגול מאי איריא דתני סיפא בקדשים קלים ליתני בקדשי קדשים כאן לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין:

ודאי הכי נמי. מצי תני ולא איצטרך סיפא:

אלא הא קמ"ל דכל לאיתווי לידי מעילה. כגון אימורי קדשים קלים זריקה כתיקנה שאין בה פיגול אתיא לידי מעילה האימורין ולא זריקת פיגול:

כל לאפוקי מידי מעילה. כגון בשר קדשי קדשים שלא כתיקנה כגון זריקת פיגול מפקע מידי מעילה ודלא כרב גידל והיינו דאמרינן במסכת מנחות הא איתותב רב גידל דהא סתמא ורבי שמעון תרווייהו סבירא להו דזריקת פיגול מוציאה מידי מעילה בקדשי קדשים:

וא

תא שמע

"רבי שמעון אומר"

יש נותר - שמועלין בו,

יש נותר - שאין מועלין בו.

כיצד?

לן לפני זריקה - מועלין.

לאחר זריקה - אין מועלין.

קתני מיהת "מועלין בו".

לאו דהוה שהות למיזרקה דאי בעי זריק.

ושמע מינה: היתר אכילה שנינו.

לא, דקבליה סמוך לשקיעת החמה, דלא היה שהות למזרוק.

אבל היה שהות - מאי?

הכי נמי דאין מועלין?

מאי איריא דתני "לפני זריקה"? ליתני: 'קודם שקיעה ולאחר שקיעה'!

הכי נמי, קתני: קודם שיראה לזריקה, ולאחר שיראה לזריקה.

תא שמע:

"רבי שמעון אומר"

יש פיגול - שמועלין בו,

יש פיגול - שאין מועלין בו.

כיצד?

לפני זריקה - מועלין,

לאחר זריקה - אין מועלין.

קתני מיהת: "לפני זריקה מועלין בו".

לאו דהוה שהות למיזרקה דאי בעי זריק.

וקתני: "מועלין בו",

ושמע מינה: היתר אכילה שנינו.

לא, דלא הוה שהות למיזרקה.

אבל הוה שהות למיזרקה - מאי?

הכי נמי דנפק מידי מעילה?

מאי איריא דתני: "לאחר זריקה"? ליתני: 'קודם שקיעה' ולאחר שקיעת החמה'!

הכי נמי קאמר, קודם שיראה לזריקה,

לאחר שיראה לזריקה.

תא שמע:

"הפיגול בקדשי קדשים - מועלין".

מאי לאו דזרק,

ושמע מינה: היתר אכילה שנינו.

לא, דלא זרק.

אבל זרק - מאי?

הכי נמי דאין מועלין בו?

מאי איריא דתני: "בקדשים קלים - אין מועלין בו"?

ליתני: כאן - 'לפני זריקה'

כאן - 'לאחר זריקה'!

הא אתיא לאשמועינן: כל לאיתווי לידי מעילה - זריקה כתיקנה מייתי לידי מעילה.

כל לאפוקי מידי מעילה - אפילו שלא כתיקנה נמי מפקע מידי מעילה.

5. ו, ב

רפ"י

מתני'
בשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים. ואח"כ נכנס ושוב נזרק הדם:
ר' אליעזר אומר אע"פ שנזרק הדם מועלין בו. דס"ל לר"א דזריקה אינה מועלת ליוצא להוציאה מידי מעילה:
ואין חייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא. הואיל דיצא אינה קובעת בפיגול ונותר וטמא אלא זריקה כשירה:
ר"ע אומר. אפילו לא חזר והכניסן כיון שזרק אין מועלין בו דזריקה מועלת ליוצא:
וחייבין עליו כו'. דהא זריקה דיוצא קובעת בפיגול ונותר כזריקה כשרה ויש ספרים שכתוב בהן אבל חייבין והאי אבל הוא כמו באמת אמרו כמו אבל אשמים אנחנו (בראשית מב):
אמר ר"ע. דבעי לאיתויי ראה למאן דאמר זריקה מועלת ליוצא:
והרי שתייהן עומדות. ושחט את שתייהן וזרק של אחת מהן והויא לה אידך חברתה מותר חטאת משעה שזרקה דמה של אחת:
לא כשם שדמה פוטרת. כלומר אי אתה מודה שכשם שאותה שזרקה דמה פוטרת בשרה מן המעילה כך פוטרת חברתה זו שלא נזרק דמה מן המעילה דכזבח אחד הן שהרי יכול לזרוק דמה של איזו מהן שירצה:
אם פטר את בשר חברתה מן המעילה. אע"ג דפסולה היא דהא הויא מותר חטאת דין הוא שיפטור זריקת דמה בשר של עצמה מן המעילה אע"פ שיש בה פסול דיוצא הואיל ואשכחן דפוטור את בשר חברתה אע"פ שיש בה פסול מותר:
אימורי קדשים קלים. שיצאו וחזרו וזרק דמן:
ר"א אומר אין מועלין בהן. דהוו כמו לפני זריקה דזריקת יציאה אינה מביאה אימורי קדשים קלים לידי מעילה כמו זריקה כשרה:
ר"ע אומר מועלין בה. דזריקת יציאה מביאה אימורי קדשים קלים לידי מעילה:

גמ'
הני תרתי. פלוגתא דפליגי רבי אליעזר ור"ע בבשר קדשי קדשים ובאימורי קדשים קלים: **למה לי.** כיון דנתא חדא מילתא שמעינן אידך דכיון דאית ליה לרבי אליעזר דזריקה אינה מועלת ליוצא לאפוקי בשר קדשי קדשים מידי מעילה אינה מועלת נמי להביא קדשים קלים שיצאו לידי מעילה וכי היכי דאית ליה לר"ע דזריקה מועלת ליוצא להוציא בשר קדשי קדשים מן המעילה הי"נ מועלת להביא אימורי קדשים קלים לידי מעילה ולמה לי דפליגי בתרתי:
וזריקה כתיקנה. בלא פסול מפקא ממעילה:
שלא כתיקנה. כגון ליוצא:
אבל לאיתויי אימורי קדשים קלים למעילה. דהיינו לחומרא אימא מודה ליה לר"ע קמ"ל דבהא נמי פליגי:

וב

מתניתין

בשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים:

רבי אליעזר אומר:

מועלין בו,

ואין חייבין עליו משום: פיגול,

ונותר,

וטמא.

רבי עקיבא אומר:

אין מועלין בו,

וחייבין עליו משום: פיגול,

ונותר,

וטמא.

אמר רבי עקיבא:

והרי המפריש חטאתו,

ואבדה,

והפריש אחרת תחתיה,

ואחר כך נמצאת הראשונה,

והרי שתייהן עומדות.

**לא כשם שדמה פוטרת את בשרה - כך הוא פוטר את בשר חברתה?
 אם פטר דמה את בשר חברתה מן המעילה - דין הוא שיפטור את בשר עצמה!**

אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים:

רבי אליעזר אומר:

אין מועלין בהן,

ואין חייבין עליהן משום: פיגול,

נותר,

וטמא.

רבי עקיבא אומר:

מועלין בהן,

וחייבין עליהן משום: פיגול,

נותר,

וטמא.

גמרא

והני תרתי למה לי?

צריכי.

דאי איתמר בקדשי קדשים - הוה אמינא: בהא קא אמר רבי אליעזר מועלין בו,

משום דזריקה כתיקנה - מפקא מידי מעילה,

שלא כתיקנה - לא מפקא מידי מעילה.

אבל לאיתויי לידי מעילה - מודי לרבי עקיבא: דאפילו שלא כתיקנה - מיתא לידי מעילה.

ואי איתמר גבי קדשים קלים - הוה אמינא: גבי קדשים קלים הוא דאמר רבי עקיבא מועלין בהן,

דאפילו זריקה שלא כתיקנה - מיתא לידי מעילה.

אבל קדשי קדשים, דלאפוקי הוא, שלא כתיקנה לא מפקא מידי מעילה,

קא משמע לן.

6. ו, ב - ז, א

רפ"ז

[בשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים:

איתמר א"ר יוחנן כי אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא. היינו שיצא מקצת הבשר ולא יצא כולו דמנו דמהניא זריקה למקצת שבפנים מהניא נמי לההוא מקצת שיצא:

אבל יצא כולו לא אמר רבי עקיבא. דמהניא וכו' דכמו דליתיה לבשר דמי: **מחשבין על האבוד ועל השרוף.** שאם נשרפו האמורים וחישוב בזריקה ע"מ להקטירן חוץ לזמנן הוי פגול שהאוכל מן הבשר או שאם נמצאו האוכלן חייב כרת:

והא אבוד ושרוף דלא איתנהו בעולם ואפילו הכי קתני מחשבין. דמהניא בהו מחשבה בזריקה לשוייה הבשר פגול הכא נמי אע"ג דיצא כולו דכמאן דליתיה דמי תיהני ליה זריקה לאפוקיה מידי מעילה:

ומי אמר רב אסי הכי. דכי יצא כולו מהניא ליה זריקה:

והא בעא מיניה רב אסי מר' יוחנן חישוב לנשפכין למחר מהו. נשפכין שירי הדם שהיה שופך ליסוד המזבח וקא מיבעיא ליה חישוב בשעת שפיכת השיריים ע"מ לאכול כזית חוץ לזמנן דהיינו למחר מהו מי חשיבא הא מחשבה דנשפכין לפגול כמו מחשבה דזריקה עצמה או לא. ע"א אמר המורה חישוב לנשפכין למחר שבשעת זריקה חישוב לשפוך השיריים למחר ליסוד חשיבא הא מחשבה דנשפכין כאילו חישוב בזריקה עצמה שחישוב לזרוק מקצתו למחר חוץ לזמנן דמפגל ליה או לא:

ואמר ליה ר' זירא כבר שנית לנו אלל. דתנן בהעור והרוטב הקיפה והאלל מצטרפין לטומאת אוכלין אבל לא לטומאת נבלות דכיון דלית ביה מששא לא מטמא טומאת נבלות:

הני נשפכין נמי דלאיבוד אזלי. ליסוד ולא ע"ג המזבח לא מהניא בהו מחשבה לפגולי הא נמי שיצא כולו לאיבוד קאי לשרפה וכמאן דליתיה כלל דמי ובדין הוא דלא מהניא ליה זריקה לאפוקי ממעילה:

אלא הא דקתני מחשבין על האבוד ועל השרוף. כלומר והא משמע מהא ברייתא דמהניא מחשבה דזריקה לאבוד ושרוף לפגולי אף על גב דליתנהו בעולם ה"נ דין הוא דתהני זריקה לכשיצא כולו אע"ג דדמי כמאן דליתיה בעולם:

אמר רבא אימא מחשבה על העומד ליאבד ועל העומד לשרף. דכיון דבשעת זריקה כשחישוב אכתי הוה קמן אע"ג דשוב נאבדו או נשרפו מהניא בהו מחשבה אבל הכא הבשר יצא כולו לפני זריקה כמאן דליתא דמי בשעת זריקה אין זריקה מועלת לבשר להוציא מידי מעילה והא דקאמר עומד ליאבד ולשרף לא אמר שדין הוא ליאבד ולשרף אלא שנאבדו השתא או נשרפו אע"ג דהוה קמן בשעת זריקה הוכיח סופן על תחלתן שהיו עומדין ליאבד ולשרף:

אבל יצא דם. אע"פ שחזר והכניסו וזרקו אין זריקה מועלת ליוצא אין זריקה של אותו דם שיצא מועלת להוציא הבשר מידי מעילה:

שחט בשתיקה. בכשרות שלא חישוב בה שום פסול ושוב יצא הדם חוץ לעזרה אע"פ שחזר וכו' מועלין בו דהאי זריקה אינה מתרת הבשר לכהנים ואם הן קדשים קלין אין מועלין באימורין משום זריקה זו דהאי זריקה לאו כלום היא:

רבי עקיבא אומר:

אין מועלין בו,

וחיובין עליו משום: פיגול, ונותר, וטמא.].

אתמר:

אמר רבי יוחנן:

כי אמר רבי עקיבא זריקה מועלת ליוצא שיצא מקצתו, אבל יוצא כולו - לא אמר רבי עקיבא.

אמר ליה רב אסי לרבי יוחנן:

פכר לימדוני חבירי שבגולה:

מחשבין על האבוד,

ועל השרוף.

והא אבוד ושרוף לא איתנינו בעולם!

ואפילו הכי קתני: "מחשבין"!

ומי אמר רב אסי הכי?

הא בעא מיניה רב אסי מרבי יוחנן:

חישוב לנשפכין למחר - מהו?

אמר ליה רבי זירא: פכר שנית לנו "אָלֵל" (ובחים לה.).

אלמא: האי "אָלֵל" כיון דלית ביה מְשִׁשָּׂא לא ¹⁰מהני ביה מחשבה.הני נשפכין נמי כיון דלאיבוד אזלי - מחשבה לא מהניא בהו¹¹.

אלא, דקתני: על האבוד ועל השרוף - קשיא!

אמר רבא:

אימא: על העומד לאיבוד,

ועל העומד לשרף.

אמר רב פפא:

לא אמר רבי עקיבא זריקה מועלת ליוצא אלא שיצא בשר,

אבל יצא דם - אין זריקה מועלת ליוצא.

תניא נמי הכי:

"שחט בשתיקה ויצא דם"

אף על פי שחזר וזרקו

לא עשה ולא כלום

בקדשי קדשים מועלין בו

בקדשים קלים אין מועלין בו".

⁹ משמע חבריו של רב אסי. בכתב יד מינכן רב אסי מביא מאמר של רבי עקיבא.

¹⁰ גירסת תוספות ד"ה אמר ליה, וכך נראה מהסברה. גירסת וילנא: קיבל טומאה

¹¹ הגהות הבי"ח.

7. ז, א-ב

רפ"י

א"ר אלעזר לא אמר ר"ע. כשם שדמה פוטר את בשרה כך פוטר את בשר חברתה: אלא ששחט שניה בבת אחת. כגון ששחטום שני כהנים כאחת דכחד גופא דמי דלא קדמה שחיטה של אחת לשל חברתה: אבל בזה אחר זה לא אמר ר"ע. משום דבשעה ששחט הראשונה מיד נעשית השניה מותר חטאת והתם אין זריקת דם של אחת פוטר בשר של חברתה: א"ל. בלשון שאלה: אומר היה ר"ע וכו'. דהכי משמע במתני: והלא פסול הוא. שיצא: אי אתה אומר כן. שתהא זריקה מועלת ליוצא אף על פי שהוא פסול: והרי המפריש וכו' והרי דמן מונח בכוסות. כל זמן שלא נזרק מועלין בשתייהן דבשר קדשי קדשים לפני זריקה מועלין בו: נזרק דמה וכו'. נפסלה השניה במותר חטאת: דין שיפטור את בשרה. ואע"פ שיש פסול יוצא: תשובה גנובה השיבו. כלומר לא היתה מעלייתא הא דהשיבו ושחט את שתייהן דמשמע דבבת אחת אז דמה פוטר בשר חברתה אע"ג דפסול הוא דהכי משמע דכי היכי דמפרש רבי אלעזר לעיל דלא אמר רבי עקיבא אלא ששחט שתייהן בבת אחת האי דאמר רבי עקיבא נמי הכא ושחט את שתייהן היינו בבת אחת הא שחטן בזה אחר זה לא והיינו תשובה גנובה כיון דפסול הוא דמשעה שזרק דמה של אחת מהן נפסל השניה במותר חטאת: מה לי בבת אחת מה לי בזה אחר זה. הואיל וסבירא ליה לר' עקיבא דדמה פוטר בשר חברתה אע"ג דפסול משום מותר חטאת כי היכי דחשבת להו כגוף אחד בשחטן נמי בזה אחר זה תהא דמה פוטר את של חברתה אלא ודאי תשובה גנובה היא דלא שנא: א"ל ר' יוחנן לר"ל ואתה אי אתה אומר כן. דחשבת להו כגוף אחד אף כי שחטן בזה אחר זה דדמה פוטר בשר חברתה: אילו הפריש שני אשמות לאחריהן. שאם יאבד אחד מהן שיתכפר באחר והאי דנקיט שני אשמות וכל שכן שתי חטאות דחטאת חמירא קדושתיה מאשם: ושחט את שניהם וקדם והעלה אימורין של אחד מהן קודם זריקה. ואח"כ זרק הדם מאשם שלא קרבו אימורין: אי אתה מודה שאם עלו. אותן אימורין שירדו דזריקת דם דאיך לא מהניא להני אימורין דלאו דידיה משום דמגופא אחרינא נינהו: ואי ס"ד. כדקאמרת בזה אחר זה נמי פוטר בשר חברתה משום טעמא דאמרת דכחד גופא הוא הכא אם עלו אמאי ירדו: האמר עולא. גבי גוף אחד אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמים לא ירדו שנעשו לחמו של מזבח דקלטו מזבח דכיון דחד גופא הוא כי הדר וזריקת הדם לאחר העלאת אימורין הויא זריקה ולא ירדו ואם כדבריך דטעמיה דר"ע הוי משום דכחד גופא דמו כי קדם והעלה אימורין ושוב נזרק הדם דאיך דלא העלו אימורין ליהני ליה דאם עלו לא ירדו אלא מדאמרין דירדו שמע מינה דלאו משום דחד גופא הוא אלא היינו טעמיה דר"ע דכי שחט שתייהן בבת אחת דמה פוטר בשר חברתה דרצה מזה זורק ורצה מזה זורק ולא אוקמינן טעמא משום דחד גופא הוא ולא תשובה גנובה השיבו: אישתיק. ר"ל: אומר רבי יוחנן קצצתינון לרגליה דינוקא. ר"ל קרי ינוקא לפי שהיה בחור ממנו דאותביה הכי ולא ידע להשיבו לישנא אחרינא דדייקא דדייק דקאי הכי ואי קשיא לך מ"ש גבי חטאות בבת אחת דכי זרק דמה של אחת מהן דפוטר את בשר חברתה והכא לא מרצה זריקה דחד האימורין דאיך דאמרין אם עלו ירדו הא לא קשיא דודאי גבי מעילה אמרינן דדמה של אחת מהן פוטר את חברתה מן המעילה אבל לרצות האימורין במזבח ודאי לא מרצה אלא זריקת דם שלו בעינן אע"ג דשחט שתייהן בבת אחת:

12 "אמר רבי עקיבא: והרי המפריש חטאתו, ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ואחר כך נמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות. לא בשם שדמה פוטר את בשר חברתה? אם פטר דמה את בשר חברתה מן המעילה - דין הוא: שיפטור את בשר עצמה!"

אמר רבי אלעזר: כי אמר רבי עקיבא - בבת אחת, אבל בזה אחר זה - לא אמר רבי עקיבא.

תניא: "אמר רבי שמעון: נשהלכתי לכפר פאני מצאני זקן אחד ואמר לי: אומר היה רבי עקיבא 'זריקה מועלת ליוצא'! אמרתי לו: הן. וכשבאתי והרציתי דברים לפני חבירי שבגליל, אמרו לי: הלא פסול הוא! היאך מרצה על הפסול? ובשיצאתי והרציתי דברים לפני רבי עקיבא, אמר לי: בני אי אתה אומר כן, והרי המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ואחר כך נמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות, מועלין בשתייהן. שחטן, והרי דמן מונח בכוסות - מועלין בשתייהן. נזרק דם של אחד מהם - אי אתה מודה: שבשם שדמה פוטר את בשרה מן המעילה, אף יפטור בשר חברתה מן המעילה! אם הציל בשר חברתה מן המעילה - אף על פי שהוא פסול, דין הוא שיציל את בשרה!"

זב

אמר ריש לקיש משום רב אושעיא: תשובה גנובה השיבו רבי עקיבא לאותו תלמיד: בבת אחת - אין, בזה אחר זה - לא. דכיון דפסול הוא - מה לי בבת אחת מה לי בזה אחר זה!

אמר ליה רבי יוחנן לריש לקיש: ואתה אי אתה אומר כן?! אילו הפריש שתי אשמות לאחריהן ושחט את שניהן, וקדם והעלה אימורין של אחד מהן קודם זריקה, אי אתה מודה שאם עלו ירדו?! ואי סלקא דעתך: חד גופא הוא - אמאי אם עלו ירדו? האמר עולא: אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דם לא ירדו, נעשה לחמו של מזבח! אישתיק.

אמר רבי יוחנן: קצצתינון לרגליה דינוקא.

12 שיטה מקובצת כלשון משנתנו. גירסת וילנא: "אמר רבי עקיבא הא זה למה דומה"

8. ז, ב

רש"י

מתניתין

מעשה דמים: בקדשי קדשים - להקל ולהחמיר.
ובקדשים קלים - נוֹלְהוּ לְהַחְמִיר.

ביצד?

קדשי קדשים: לפני זריקת דמים - מועלין באימוריהן, ובבשר.

לאחר זריקת דמים - מועלין באימוריהן, ואין מועלין בבשר.

ועל זה ועל זה - חייב משום: פיגול, נותר, וטמא.

נמצא: מעשה דמים בקדשי קדשים - להקל ולהחמיר.

"ובקדשים קלים נוֹלְוּ לְהַחְמִיר".

ביצד?

קדשים קלים: לפני זריקת דמים - אין מועלין לא באימורין, ולא בבשר.

לאחר זריקת דמים - מועלין באימורין,

ואין מועלין בבשר.

על זה ועל זה - חייבין עליו משום: פיגול, נותר, וטמא.

נמצא: מעשה דמים בקדשים קלים - נוֹלְוּ לְהַחְמִיר.

גמרא

קתני "אין מועלין בבשר" - מעילה הוא דליכא, הא איסורא איכא. ואמאי? הא ממונא דכהן הוא!

לא קשיא:

משום דנסיב רישא: "מועלין", נסיב סיפא: "אין מועלין".

אימא סיפא: "בקדשים קלים - נוֹלְהוּ לְהַחְמִיר.

ביצד?

בשר קדשים קלים, לפני זריקת דמים - אין מועלין בהן, ובאימוריהן.

ובאימוריהן.

ואין חייבין עליהן משום: פיגול,

נותר,

וטמא.

לאחר זריקת דמים - מועלין באימוריהן,

ואין מועלין בבשר."

מעילה - הוא דליכא,

הא איסורא - איכא!

ואמאי? הא ממונא דבעלים הוא!

אמר רבי חנינא:

ליוצאין,

ורבי עקיבא היא.

כי אמר רבי עקיבא: זריקה מועלת ליוצא - לשריפה,

אבל לאכילה - ¹³ולא מרצה.

הא

הדון עלך קדשי קדשים

מתני' מעשה דמים. היינו זריקה: לאחר זריקת דמים אין מועלין בבשר. דכבר יש בו שעת היתר לכהנים והיינו להקל דשוב אין בו מעילה: על זה וזה. על האימורין ועל הבשר לאחר זריקה חייב משום פיגול ונותר וטמא והיינו להחמיר דקודם זריקה אין חייבין בכל [הני אבל] לאחר זריקה נקבעו בכל הני: לאחר זריקת דמים מועלין באימורין. והיינו להחמיר דקודם זריקה לא הוה בהו מעילה כלל והשתא איתא מעילה באימורין: ועל זה ועל זה וכו'. והיינו נמי להחמיר כדפרישית לעיל: נמצא מעשה דמים וכו'.

גמ' קתני. רישא בשר קדשי קדשים לאחר זריקה אין מועלין בבשר: מעילה הוא דליכא. משמע הא איסורא איכא לכהן האוכלן ואמאי הא ממונא דכהן הוא: נסיב בסיפא. והאי דקתני אין מועלין לאו דוקא דמשמע מעילה הוא וכו' אלא משום דתנא רישא קודם זריקה מועלין בבשר דהא מועלין דוקא הוא דאכתי אין בו היתר לכהנים תנא סיפא נמי אין מועלין: אימא סיפא כו' מעילה הוא דליכא. בבשר [הא איסורא איכא] לישראל האוכלו: והא ממונא [דבעלים] הוא וכו'. והכא ליכא למימר משום דנסיב רישא מועלין תנא סיפא נמי אין מועלין דבתרוייהו [בסיפא] דרישא [ובסיפא] דסיפא אין מועלין קתני וכי היכי דדייקינן הכא הא איסורא איכא היי' דדייקינן בסיפא [דרישא] ואמאי אית ביה איסור אכילה: א"ר חנינא ליוצא. כגון שיצא הבשר חוץ למחיצתו ושוב נרק הדם ורי"ע היא דאמר זריקה מועלת ליוצא (דם) דכי אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא להוציאו ממעילה ולהביאו לשריפה ולא לתר כמו שאר קדשים פסולין ולהכי מהניא ליה זריקה שאינו נשרף לאלתר אלא עד שתעובר צורתו: אבל לענין להתירו לאכילה. לא אמר שתהא זריקה מועלת והיינו דקאמר איסורא איכא דאסורה באכילה משום יוצא:

¹³ שיטה מקובצת. גירסת וילנא: הוא ד